

POLIISIHALLITUS

1/2

PYYNTÖ ILMOITTA A SYYTTÄJIEN EPÄILLYISTÄ VIRKARIKOKSISTA

Tänään voimaan tulleen syyttäjälaitoksesta annetun lain (32/2019) 27 §:ssä säädetään syyttäjien menettelyä koskevien virkasyytteiden käsittelystä seuraavaa:

Valtakunnansyyttäjää ja apulaisvaltakunnansyyttäjää syytetään virkarikoksesta korkeimmassa oikeudessa. Syyttäjänä on joko valtioneuvoston oikeuskansleri tai eduskunnan oikeusasiamies.

Valtionsyyttäjää, johtavaa aluesyyttäjää, erikoissyyttäjää, aluesyyttäjää ja apulaissyyttäjää syytetään virkarikoksesta hovioikeudessa. Syyttäjänä on joko valtioneuvoston oikeuskansleri tai eduskunnan oikeusasiamies taikka valtioneuvoston oikeuskanslerin tai eduskunnan oikeusasiamiehen määräämä syyttäjä.

Esitutkintalain 5 luvun 1 §:n (988/2016) mukaan esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava syyttäjälle tutkittavaksi tulleesta rikoksesta, jonka esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiset ovat yhdessä niille kuuluvan toimivallan perusteella päättäneet kuuluvan ilmoitusvelvollisuuden piiriin tai josta syyttäjä on pyytänyt ilmoittamaan. Syyttäjälaitoksesta annetun lain 8 §:n mukaan valtioneuvoston oikeuskansleri on erityissyyttäjä, jonka syyteoikeudesta säädetään perustuslain 110 §:ssä.

Syyttäjälaitoksesta annetun lain mainituissa 8 §:ssä tarkoitettuna syyttäjänä pyydän esitutkintalain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetu in tavoin poliisia ilmoittamaan oikeuskanslerille tutkittavakseen tulevista syyttäjän tekemäksi epäiltyä virkarikosta koskevista asioista.

Ilmoitus tehdään toimittamalla oikeuskanslerinvirastoon jäljennös asiassa kirjatusta tutkinta-ilmoituksesta. Poliisi voi harkintansa mukaan toimittaa samalla jäljennökset muista asiaan liittyvistä syyttäjän menettelyn arvioimiseksi tarpeellisiksi arvioimistaan asiakirjoista kuten poliisille osoitetusta tutkintapyynnöstä tai asian alustavaksi arvioimiseksi jo hankituista asiakirjoista sekä oman alustavan arvionsa asiasta. Ilmoitus tulee tehdä viivytyksettä asian tultua poliisiin tietoon.

Vaikka toimivalta syytteen nostamisesta syyttäjän tekemäksi epäilyistä virkarikoksesta kuuluu ylimmille laillisuusvalvojille, kuuluu esitutkinta ja sen toimittamisedellytysten arviointi kyseisenlaisessa asiassa normaaliin tapaan poliisiin tehtäviin ja toimivaltaan. Oikeuskansleri on kyseisenlaisen asian esitutkinnassa syyttäjän asemassa. Poliisi ei voi siirtää tutkittavakseen saatet-

OIKEUSKANSLERIN VIRASTO

tua asiaa oikeuskanslerille lukuun ottamatta esitutinnan valmistumisen jälkeen tapahtuvaa asian toimittamista syyttäjälle.

Poliisin ilmoituksen saavuttua oikeuskanslerinvirastoon asia kirjataan vireille ja jaetaan käsiteltäväksi viraston oikeusvalvontaosastolle. Asian valmisteltavakseen saama osaston esittelijä on yhteydessä asian tutkinnanjohtajaan esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän esitutkintalain 5 luvussa tarkoitetun esitutkintayhteistyön käynnistämiseksi. Poliisi voi aloittaa esitutinnan ja suorittaa tutkintatoimia jo ennen oikeuskanslerinviraston yhteydenottoa.

Jos esitutkintaa ei toimiteta, tulee päätös asiasta lähettää tiedoksi oikeuskanslerille. Oikeuskansleri harkitsee tämän jälkeen, antaako asia mahdollisesti vielä aiheutta hänen toimenpiteisiinsä. Oikeuskansleri voi laillisuusvalvojana arvioida asiaa muutenkin kuin rikosoikeudellisesti. Mikäli tutkinnanjohtaja on ennen mainittua yhteydenottoa jo ennättänyt toimittaa oikeuskanslerinvirastoon päätöksen esitutkinnan toimittamatta jättämisestä, ei tutkinnanjohtajaan pääsääntöisesti oteta oikeuskanslerinvirastosta yhteyttä sikäli kuin oikeuskanslerilla ei ole perusteita arvioida syyttäjän menettelyä rikosoikeudellisesti toisin kuin asian tutkinnanjohtaja esitutkintapäätöksessään.

Olen valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain (1224/1990) 3 §:stä ilmenevän periaatteen nojalla sopinut edellä tarkoitetusta ilmoitusten ohjaamisesta oikeuskanslerille syyttäjien virkarikosasioissa oikeuskanslerin ohella syyttäjänä toimivan eduskunnan oikeusasiamiehen kanssa. Oikeuskansleri ja oikeusasiamies sopivat tarvittaessa yksittäisessä tapauksessa siitä, kumman käsiteltäväksi poliisin ilmoittama asia taroituksenmukaisimmin kuuluu. Tällainen arviointi on tarpeen esimerkiksi silloin, kun tutkittava asia jo ennestään on tai on ollut oikeusasiamiehen arvioitavana. Oikeuskanslerinvirastosta ilmoitetaan esitutkintayhteistyön mahdollistamiseksi poliisille, mikäli syyttäjänä asiassa toimii oikeusasiamies.

Lähetän tämän päätökseni tiedoksi eduskunnan oikeusasiamiehen ohella valtakunnansyyttäjälle.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Kansliapäällikkö

Petri Martikainen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi